

2026-yil, 30-may 10(78)-son

ISSN 2021-9752

Til va adabiyot.uz

ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNAL
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL ELECTRONIC JOURNAL

«Til va adabiyot – Языка и литературы – Language and literature» (e-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com) <https://oak.uz/pages/4802>

“Do‘nggi qo‘ng‘iroq” hayajoni

DOLZARB MAVZU

Gulchehra MURODOVA,
 Buxoro davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

AHMAD YASSAVIY HAMDA MAXTUMQULI SHE'RLARIDA ILOHIY HAQIQAT TASVIRI

Annotatsiya: mazkur maqolada Ahmad Yassaviy hamda Maxtumquli Firog'iy she'riyatida ilohiy haqiqat tasviri, tasavvufiy qarashlar va insonning ma'naviy kamolot masalalari tahlil qilinadi. Shoirilar ijodida Haqni anglash, nafsni poklash, komil inson g'oyasi, ishq va ma'rifat kabi tushunchalarning badiiy ifodasi yoritilgan.

Kalit so'zlar: nafsni poklash, komil inson, so'fiyona ruh, haqiqiy ishq, zikr, ruhiy poklanish.

Аннотация: в данной статье анализируется изображение божественной истины, мистических взглядов и вопросов духовного совершенства человека в поэзии Ахмада Яссави и Мактумкули Фирогии. Особое внимание уделяется художественному выражению таких концепций, как постижение Истины, очищение души, идея совершенной личности, любовь и просветление, в творчестве поэтов.

Ключевые слова: очищение души, совершенная личность, суфийский дух, истинная любовь, память, духовное очищение.

Annotation: this article analyzes the depiction of divine truth, mystical views, and issues of human spiritual perfection in the poetry of Ahmad Yassawi and Makhtumkuli Firogii. The artistic expression of such concepts as the realization of the Truth, the purification of the soul, the idea of a perfect person, love, and enlightenment is highlighted in the poets' work.

Key words: purification of the soul, perfect person, Sufi spirit, true love, remembrance, spiritual purification

Kirish. Mumtoz adabiyot namunalari uchraydigan keng ko'lamli mavzulardan biri voqea-hodisalarni islom ahkomlari nuqtayi nazaridan talqin qilish orqali bu dunyo bilan oxirat o'rtasidagi bog'liqlik, ilohiy poklik va islomiy tartib-qoidalarni ochib berishdir. Ushbu maqsadda yaratilgan "Devoni hikmat"ning badiiy qiymati, tarixiy va madaniy ahamiyati hamda mumtoz adabiyotda Yassaviyning o'rni haqida G'arb tadqiqotchilarining fikrlari alohida e'tiborga loyiqdir. "Devoni hikmat"ning mashhurligi, undagi diniy-tasavvufiy tushunchalar bilan birga milliy, ya'ni xalq og'zaki ijodidan olingan unsurlar asrlar davomida xalq ehtiyojini qondirib kelgani bilan izohlanadi.

Asosiy qism. Professor Gurbandurdi Geldiyev maqolalarida Islomga aloqasi bo'lmagan she'rlar turkman mumtoz she'riyatida juda kam, hatto deyarli yo'qligini ta'kidlaydi. Mashhur mumtoz shoirlarning go'yoki Islomga aloqasi yo'qdek tuyulgan she'rlarining chop etilishi ham aslida Islomni targ'ib qilishga xizmat qilganligini hech shubha yo'q. Mumtoz adabiyotda yuqoridagi masala yuzasidan so'z borganda, xalq og'zaki ijodidagi baxshichilik an'anasi hamda

she'rlarining asosiy mavzusi Islom tartib-qoidalari bag'ishlangan Xoja Ahmad Yassaviy nomi albatta yodga olinadi. Chunki so'fiy inson sifatida ulug'langan bu zotning hikmatlari ham madrasalarda o'qitilgan hamda ular xalq orasida keng tarqalgan.

Fuod Ko'prulzoda "Turk adabiyotidagi ilk mutasavvuflar" kitobida Xoja Ahmad Yassaviy Markaziy Osiyo turk adabiyotida asrlar davomida ta'sir ko'rsatgan hamda o'ziga xos she'riyat uslubini yaratgan shoir ekanligini ta'kidlab, turkman, ozarbayjon, turk adabiyotida Yassaviy ta'siri yaqqol ko'zga tashlanishi, turkman adabiyotida Maxtumquli, ozarbayjon va Anadolu adabiyotida esa xalq tasavvuf she'riyati Yassaviy an'anasi ta'sirida shakllanganligi bilan asoslaydi.

Tariqat piri bo'lgan Yassaviy hikmatlari vaqt o'tishi bilan muqaddas qadriyat darajasidagi mohiyat kasb etgan. Yassaviydan keyin "hikmat" yozish an'anasi davom etgan bo'lib, ayniqsa "Yusuf va Zulayho" masnaviysida Yassaviy ta'siri yaqqol seziladi. Bu uslubdagi she'riyat keyingi davrlarda ham davom etgan. Navoiydan oldingi va keyingi davrlarda

ham Yassaviy ta'siri saqlanib qolgan. Navoiydan keyingi davrda bu ta'sirning turkman adabiyotida kuchayishiga baxshi shoirlari an'anasi katta hissa qo'shgan. Shu jarayonda ba'zi Yassaviy taqlidchilari ham paydo bo'lgan.

Adabiyotshunos olim uning Ahmad Yassaviy, Sulaymon Boqirg'oni, Zangi ota, Pahlavon Mahmud, Amir Kulol, Bahouddin Naqshband kabi bir qator o'tib ketgan shayxlar bilan ham ma'naviy irtiboti bo'lganligini ta'kidlaydi." [2;10]

Maxtumquli she'riyati Qur'oni karim va unga yozilgan tafsirlar, Hadisi sharif, tasavvuf she'riyati, xalq og'zaki ijodi asosida shakllanganligi sababli uning she'rlarida islomiy mavzular, so'fiyona ruh xalqona ohanglar bilan bir butunlikni tashkil qiladi. Ushbu mutanosiblik Maxtumquli asarlarining yuksak badiiyati, ta'sirchanligi va umrboqiyiligini ta'minlagan.

"Ma'lumki, "Turkiston mulkining shayxul-mashoyixi" (Navoiy) Ahmad Yassaviy islom ma'rifati va tasavvuf haqiqatini hikmat tili bilan bayon qilib, turkiy xalqlar ma'naviy tafakkuri taraqqiyotida buyuk rol o'ynagan edi. Ta'bir joiz bo'lsa, Maxtumquli xuddi shu vazifani turkman xalqi orasida haddi a'losida ado etdi. U o'zining islom ta'limoti va shariat talablari nazmiy talqin qilingan she'rlari bilan o'z xalqini Haq yo'liga da'vat etgan bo'lsa, tasavvuf asoslari tushuntirilgan ijod namunalari bilan tariqatga muhabbat uyg'otdi. Uning nafaqat diniy-tasavvufiy mavzudagi she'rlari, balki biror asari islomiy ruh va so'fiyona mazmundan xoli emas deyish mumkin. [2;13]

Turkman mumtoz she'riyatida Allohga oshiq bo'lish, Uni izlash, moddiy dunyo noz-ne'matlaridan kechib bu ulug' maqsad uchun harakat qilish juda ko'p uchraydigan mavzulardan biridir. Bu mavzu avvalo, buyuk turkman shoiri Maxtumqulining she'rlarida namoyon bo'ladi. Bir o'qishda "sevgi" mavzusida deb talqin qilingan quyidagi she'r aslida Allohning yerdagi tajallisi ekanligi, Alloh inoyati bilan yaratilgan zarralar to'g'risidaligiga hech shubha qolmaydi.

Aslo seni ko'rmaganman, dildorim!
 Qumrimisan, bulbulmisan, namasan?
 G'amgin ko'nglim xayolingda aldarman,
 Bog' ichinda gul-gulmisan, namasan?
 Maxtumquli, kech nomus-u oringdan,
 Qo'ling tortgil bul vafosiz koringdan,
 Jahon voqif, sensen g'ofilsan yoringdan,
 Yo mastmisan, yo shaydosan, namasan? [3;165]
 Ushbu to'rtlik oddiy ishqiy kechinmadan ko'ra

haqiqiy ishq ifodasiga yaqindir. Tasavvufda yor ko'pincha Alloh, oshiq esa – Uni izlovchi banda sifatida talqin qilinadi. "Aslo seni ko'rmaganman, dildorim" misrasi orqali tasavvufdagi muhim haqiqatni anglashiladi: inson Allohni ko'z bilan ko'rmagan, ammo qalban Unga oshiq. Qumri, bulbul, gul ramziy ifodalari ham she'rning badiiy ta'sir kuchini oishirish maqsadida qo'llaniladi. Keyingi misrada solik Allohning jamolini bevosita ko'rmasa-da, xayol va zikr orqali o'ziga tasalli topayotganiga ishora qiladi. Shoir yor obrazida aslida (Allohni) tasvirlaydi. Oshiq esa Uni ko'rmagan bo'lsa-da, har bir go'zallikda Uning aksini ko'rishga urinadi. Bu ikki band orasidagi misralarda shoirning lirik qahramoni o'zi izlayotgan Mutlaq Haqiqat – ya'ni Alloh taoloning qanday sifatlari borligini so'raydi: U qaroqchimi, sayyidmi, xo'jami, soqiy yoki maymi, qadahmi, yilmi, kunduzmi, kechami, Oy yoki Kunmi, mushkmi yoki jambil yo anbarmi, charxmi yoki chambar, daryomi yo mavjmi, savsarmi, girdobmi, yo to'lqin. Oltinmi, kumushmi, zarmi, arshmi, fazomi, yermi, yoqut, marjon, inju yo chirog'mi yo ziyo sen aslida nimasan?

Bu savollarning barchasiga shoir o'zi javob beradi: "Jahon to'la, sen g'ofilsan yoringdan" – ya'ni butun olamda sening yoring (Alloh) mavjud, lekin sen bundan bexabarsan. So'ngra shoir o'ziga murojaat qilib: "Yo mastmisan yo shaydosan, nimasan?" deya savol beradi.

Mutlaq Haqiqat – Allohni izlash, tafakkur orqali Uni anglashga intilish – bu, albatta, pirlik maqomiga yetgan shaxsning dunyoqarashida uchraydigan ruhiy holatdir. Bir qaraganda, bu holat Xoja Ahmad Yassaviy haqidagi suhbatdan yiroqdek tuyulishi mumkin. Ammo Maxtumqulining pir emas, balki iste'dodli shoir sifatida shu idealni izlab, uni she'riyat orqali ifoda etganini inobatga olsak, uning bu adabiy uslubi Xoja Ahmad Yassaviy bilan bog'liqligini, aniqrog'i, uning manbayi Turkiston piringi hikmatlariga borib taqalishini anglash qiyin emas.

Xoja Ahmad Yassaviyning tasavvufiy she'riyatning asosiy g'oyalarini – ilohiy ishq, zikr orqali poklanish, visolga intilish hamda inson qalbidagi izzitirob va umid uyg'unligini chuqur badiiy shaklda tasvirlangan hikmati quyidagicha:

"Qul huvalloh, subhonolloh" vird aylasam,
 Biru Borim, diydoringni ko'rarmamu?
 Boshdin ayoq hasratingni dard aylasam,
 Biru Borim diydorini ko'rarmamu?" [4;28]

Ayo do'stlar, yurak bag'rim bo'ldi kabob,
Ishqsiz odam ishq qadrini bilgan bormu?
Tuni-kuni g'urbat tortib ishq yo'lida,
Bevosita Haq diydorin ko'rgan bormu? [4;358]

Yuqoridagi hikmatning birinchi misrasida “yurak bag'rim bo'ldi kabob” degan ifoda orqali oshiqning ruhiy iztirobi kuchli badiiy obraz orqali tasvirlanadi. Bu yerda “kabob” so'zi tashbeh sifatida ishlatilib, qalbning ishq o'tida yonib, iztirob chekayotgan holatini ifodalaydi. Tasavvufiy talqinda bu iztirob oddiy azob emas, balki insonni poklovchi, uni yuksaltiruvchi ruhiy jarayondir. “Ishqsiz odam ishq qadrini bilgan bormu?” degan so'roq esa baytning asosiy g'oyasini tashkil etadi. Keyingi misrada “tuni-kuni g'urbat tortib ishq yo'lida” deyilishi orqali ishq yo'lining mashaqqati tasvirlangan. “G'urbat” bu yerda oddiy ayriliq emas, balki dunyoviy nafslardan uzoqlashish, o'zlikdan kechish ma'nolarini anglatadi. “So'nggi misrada “Bevosita Haq diydorin ko'rgan bormu?” degan savol orqali ilohiy visol masalasi ko'tariladi. Bu yerda shoir bevosita Allohni ko'rish g'oyasini savol ostiga qo'yadi. Bu savol orqali insonning cheklanganligi, uning ilohiy haqiqatni to'liq anglashdagi ojizligi ifodalanadi. Shu bilan birga, bu intilishning o'zi ham muqaddas va yuksak maqsad sifatida ulug'lanadi.

Quyida Ahmad Yassaviyning xuddi shu mazmunda yozilgan hikmatlariga e'tibor qaratsak:

Qul Xoja Ahmad, qo'yg'il emdi dunyo fikrin,
Jahd aylagil, tinmay oyg'il Haqni zikrin.
Hozir bo'lub o'loringni emdi bilgin,
Emdi izlab, yo Rab, sani toparmanmu? [4;329]

Bu misralarda ham Allohni izlash g'oyasi mujassam. Albatta, adabiy ta'sir masalasiga shoirlik va mahorat nuqtayi nazaridan qaralsa, Maxtumdulining she'rlari mustaqil, o'ziga xos adabiy hodisa ekanini ta'kidlash lozim. Uning shakliy boyligi, fikr teranligi va ravonligi boshqa asarlar bilan qiyoslab bo'lmaydi. Maxtumdulining Xoja Ahmad Yassaviy hikmatlarini o'qigani va ulardan ijodiy ilhom olgani, uning ijodida yangi bir manba sifatida namoyon bo'lganini yana bir she'ri orqali asoslash mumkin. Bu-Maxtumdulining mashhur “Ko'rdingmi?” she'ridir:

Nur kabi tovlanar qorong'i tunda,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?
Bahor ayyomida, qiyomat kunda
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi? [2;176]

“Sohibjamol” (“go'zalliklar egasi”) deganda Maxtumdul Xudoni nazarda tutadi. She'r davomida lirik qahramon Sohibjamolni Ka'ba tomonidan, Shomdan, Iroqdan, Rumdan, Qipchoqdan, Chin-Mochindan, turli iqlimlardan, Arshning ichi-yu, falakning burchaklaridan, oshiqlar ohi-yu, Qulzum bahridan, Qutbat ul-islomdan, Jayhun nahridan, Sidra sahosidan, Quddus shahridan, Alining mulki-yu Iso yeridan, yerning ortidan, osmonning bag'ridan — deyarli hamma joydan izlaydi.

Ko'rinib turibdiki, Maxtumdulining “Ko'rdingmi?” she'rida Allohni izlash, fikr va iztirob bilan Uning go'zalligini his etish uslubi adabiy jihatdan Xoja Ahmad Yassaviy ta'siri desak mubolag'a bo'lmaydi. Maxtumdulining o'zi ham quyidagi bandida bu ta'sirni ochiq ko'rsatadi:

Ali da'vo bilan chiqqan nafasi,
Qofdan Ka'baga yetdi Hazrat sasi,
Ey Ahmad Yassaviy, iqlim egasi,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi? [2;177]

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, Maxtumdul Firog'iy ijodi bevosita Ahmad Yassaviy asos solgan tasavvufiy adabiy an'analarning davomi sanaladi. Uning she'rlarida haqiqiy ishq, iztirob, zikr va ilohiy visolga intilish kabi g'oyalar yetakchi o'rinni egallaydi. Bu jihatlar Yassaviy hikmatlariga xos ruhiy poklanish, sabr, nafsni tiyish va Haqqa yaqinlashish g'oyalari bilan uzviy bog'liqdir. Uning baytlarida oshiq qalbidagi iztirob, g'urbat va dard orqali ruhiy yuksalish jarayoni tasvirlanadi. Bu esa Yassaviy maktabiga xos bo'lgan “dard orqali kamolga yetishish” tamoyilining davomidir. Shuningdek, Maxtumdul she'rlarida xalqona ohang, sodda va tushunarli ifoda ustuvor bo'lib, bu ham Yassaviy an'anasining muhim belgilaridan biridir. Ya'ni, murakkab tasavvufiy g'oyalar xalq tilida, oddiy obrazlar orqali yetkaziladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. I.Haqqulov Tasavvuf va shariat. – Toshkent: “G'afur G'ulom” nomidagi nashriyot-matbaa birlashmasi, 1991.
2. Turkiy adabiyot durdonalari (92-jild). Maxtumdul. – Toshkent: “O'zbekiston” nashriyoti, 2022.
3. Махтумқули Фирӯғий. Сайланма. – Тошкент: O'zbekiston, 2008.
4. Хожа Аҳмад Яссавий. Ҳикматлар. Умринг елдек ўтаро. Нашрга тайёрловчилар: Ҳаққул И, Ҳасан Н. – Тошкент: Мухаррир, 2020.

Ilmiy-metodik elektron jurnal

TAHRIR HAY'ATI:

Nizomiddin Mahmudov, Yorqinjon Odilov,
Jabbor Eshonqulov, Baxtiyor Daniyarov,
Abdurahim Nosirov, To'liq Saydaliyev,
Barno Buranova, Zulxumor Mirzayeva,
Qozoqboy Yo'ldoshev, Bahodir Jovliyev,
Salima Jumayeva, Qayum Baymirov,
Manzar Abdulxayrov, Alijon Safarov,
Husniddin Norqulov, Odiljon Boynazarov,
Madina Nuriddinova, Barno Kadirova,
Nargiza Mirzayeva, Guli Shukurova,
Yuldosh Raxmatov, Ramziddin Abdusatorov,
Feruza Manukyan, Gulchexra Keldiyorova,
Gulsanam Xolikulova, Svetlana Umirova,
Xolmo'min Fayzullayev, Nilufar Namazova,
Sayyora Halimova, Tadjixon Sabitova,
Mohigul Fozilova, Maxpuza Karaxodjayeva,
Dilfuza Toshniyozova, Gulboxor Ernazarova,
Komiljon Qarshiyev, Uyg'unjon Turdimurodov,
Diyora Yunusova, Ra'no Abdullayeva,
Sharif Yarashov, Shaxnoza Xudaykulova,
Mahliyo Elboyeva Sanobar Ulliyeva,
Surayyo Inomjonova, Nurali Hamidov,
Davronova Mahfuza, Dilafruz Jabborova,
Begali Mardiyev, Normuhammad Ubaydullayev,
Feruza Sharopova, Adiba Ma'diyeva,
Nilufarxon Mahmudova, Munisjon Hakimov,
Sharipboy Bobojonov, Madixabonu Pardayeva,
Xilola Ismailova, Kamola Jumayeva,
Marxabo Abdullayeva, Nigoraxon Ro'zibayeva,
Dildora Usarova, Mahkamoy Tursunova.

Bosh muharrir:

Nargiza Berdiyeva

Muharrirlar:

Bibimariyam Rahmonova,
Shabnam G'aniyeva, Bonu Do'smatova

Sahifalovchi:

Rustambek Yusupov

Tahririyat manzili:

100038, Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi 30-uy.

Telefonlar:

(93) 759-43-66, (77) 003-34-33,
(94) 095-96-22, (90) 288-32-92.

E-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com

Axborot hamkorimiz:

TIL VA ADABIYOT TA'LIMI

ilmiy-metodik jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya
komissiyasi Rayosatining 2023-yil 3-iyundagi
338/6-sonli qarori bilan Filologiya, Pedagogika hamda
Psixologiya fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari
(PhD, DSc) asosiy ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrdir.
<https://oak.uz/pages/4802>

“80 nggi qo'ng'iroq” hayajoni

MUNDARIJA

DOLZARB MAVZU

Gulruxbegim RAVSHANOVA, ...	3
Gulhayo MEYLIYEVA, ...	3
MODERNISTIK TAMOIYILLAR ORQALI	3
MILLIY MENTALITET TALQINI	3
Shaxlo MINGBAYEVA, ...	6
JADIDLAR O'GITI:	6
“SENING UCHUN O'LMOQ MENING TIRIKLIGIMDIR”. 6	

TILSHUNOSLIK

Maxbuba AXATOVA, ...	10
O'ZBEK TILIDA NUR KONSEPTI	10
Dildora AXMEDOVA, ...	12
Quyoshoy ISKANDAROVA, ...	12
O'ZBEK TILIDA XUSHMUOMALALILIK KONSEPTINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI	12
Nigina HOJIYEVA, ...	15
Saodat MUTALIBOVA, ...	15
O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA MEVA NOMLARINING LINGVISTIK VA SEMANTIK XUSUSIYATLARI	15
Nilufar ADIZOVA, ...	17
DUNYO LEKSIKOGRAFIYASI TARIXIDA TEZAVURUS LUG'AT YARATISH TAJRIBASI	17
Alisher PARMONOV, ...	20
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA METAFORIK VOSITALARNING SEMANTIK-PRAGMATIK FUNKSIYALARI	20
Sohiba SAPAYEVA, ...	22
INGLIZ VA O'ZBEK MULOQOTIDA VAQT-MAKON KONSEPTINING LINGVOPRAGMATIK TALQINI	22

B.P. ZARIPOV, ...	24
O'ZBEK TILIDA "QADRIYAT" MAZMUNIY MAYDONINING YADRO KOMPLEMENTLARINI ANIQLASHNING AKSIOLINGVISTIK ASOSLARI.....	24
Umida MUMINOVA,.....	27
O'ZBEK TILIDA LEKSIK QATLAMLARNING TARIXIY SHAKLLANISHI VA SEMANTIK EVOLYUTSIYASI	27
Hakim AHMEDOV,.....	29
DOSTON FRAZELOGIYASINING KOGNITIV- SEMANTIK STRUKTURASI.....	29
Ниятбай КАРИМХОДЖАЕВ,.....	31
Гульзира УСЕНОВА,.....	31
ПОЯТИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ОЦЕНОЧНОЙ ЛЕКСИКИ	31
Abdurashid Askarov,.....	33
THE SCIENCE OF ARABIC BALAGHA IN THE CENTRAL ASIA	33
Y.A.Akhmadjonova, ...	36
PROSODY, STRESS, AND INTONATION IN ENGLISH AND UZBEK: A TYPOLOGICAL COMPARISON OF PHONETIC UNITS	36

ADABIYOTSHUNOSLIK

Nigora SHARIPOVA, ...	39
"XAMSA" DEBOCHASI	39
Surayyo SHODIYEVA, ...	41
Husnora XAMRAYEVA,.....	41
FAZLIY ADABIY MEROSI	41
Nigora BAFOYEVA, ...	44
ABDULLA QODIRIYNING "O'TKAN KUNLAR" ROMANIDA MAVJUD BIBLIOTIM VA BURJ NOMLARINING SEMANTIK VA ETIMOLOGIK XUSUSIYATI TAHLILI	44
Shahnoza RASULOVA, ...	47
XISLAT SHE'RLARINING TAHRIR XUSUSIYATLARI....	47
Nasiba NOROVA, ...	51
HALIMA XUDOYBERDIYEVA IJODIDA BADIY KO'CHIM 51	
Saodat MUMINOVA,.....	54
FAXRIYOR SHE'RLARIDA MENTALLIK MASALASI	54
Shohsanam BOBOJONOVA, ...	56
Mahliyo XUSHVAQTOVA,.....	56
Shahahrisabz davlat pedagogika instituti	56
DOSTON JANRINING NAZARIY ASOSLARI VA O'ZBEK ADABIYOTIDAGI O'RNI.....	56
Zarina NORBOYEVA,.....	58
MUNOZARA JANRIDA DRAMATIZM	58
Феруза АТАМУРОВОДА, ...	63
РАЗВИТИЕ АНГЛИЙСКОГО РЕАЛИЗМА В ЛИТЕРАТУРЕ КОНЦА XIX – НАЧАЛА XX ВЕКА.....	63
Зебунисо ХАЙРУЛЛАЕВА,.....	65
ТОПОНИМЫ КАК КУЛЬТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ В ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТАХ	65
(НА МАТЕРИАЛЕ "BEOWULF" И "HANSEL AND GRETEL").....	65

ILG'OR PEDAGOGIK TEKNOLOGIYA

Umida USMONOVA,.....	68
MEDIAMATN SARLAVHALARIDA IXCHAMLIK VA AXBOROT UZATISH MEXANIZMI.....	68

Dilnoza BURONOVA, ...	70
BADIY USLUBNING NAZARIY ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY TALQINI	70
Mashxura XAFIZOVA,.....	72
NOLINGVISTIK OLIY TA'LIM MUASSASALARI TALABALARINING NUTQ KO'NIKMALARI VA MALAKALARINI RIVOJLANTIRISHDA O'YIN TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	72
Yorqinoy MURODOVA, ...	74
ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALAR VA O'QITISHNING YANGI MODELLARI	74
Mahfuza XASANOVA, ...	77
O'ZBEK TILINI O'QITISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	77
Dilnoza Sultanova, ...	79
THE USE OF HEDGING AND CERTAINTY IN AI- ASSISTED ACADEMIC WRITING.....	79

TADQIQOTLAR

Содержание	
Ilhom NURMUROTOV, ...	82
MUALLIF PUNKTUATSIYASI TUSHUNCHASI VA UNING O'ZBEK TILIDAGI POETIK IMKONIYATLARI	82
Yekaterina SHIRINOVA,.....	85
MUROJAAT VOSITALARI TADQIQOT	85
OBYEKTI SIFATIDA	85
Mashxura XUSANOVA,.....	88
O'ZBEK TILIDA MUROJAAT SHAKLLARINING LINGVOKULTUROLOGIK XUSUSIYATLARI.....	88
Aziza ALMARDONOVA, ...	90
ALISHER NAVOIY G'AZALLARIDA DUNYO TUSHUNCHASINING BADIY KO'RINISHLARI	90
Gulchehra MURODOVA,.....	92
AHMAD YASSAVIY HAMDA MAXTUMQULI SHE'RLARIDA ILOHIY HAQIQAT TASVIRI.....	92
Nargiza UZOQOVA,.....	95
TOG'AY MUROD QISSALARIDA RIVOYATCHI VA	95
BADIY VOQELIK	95
Sh.R.ISTAMOVA, ...	97
ERKIN VOHIDOV SHE'RIYATIDA MILLIY G'OYANING	97
AKS ETISHI	97
Rayhona XO'JAYEVA, ...	99
XURSHID DO'STMUHAMMAD PUBLITSISTIKASIDA "HURRIYAT" GAZETASINING O'RNI	99
Zikiry SHARIPOV, ...	101
POETIK TAHLILDA NOSTALGIYA VA BADIY TILNING KOMPORATIV QIRRALARI.....	101
Sabohat USMANALIYEVA, ...	104
FRAZELOGIK BIRLIKlarda SKRIPT MODELINING LINGVOKOGNITIV TADQIQI: NAZARIYA VA TAHLIL	104
Shaxlo ERGASHOVA,.....	107
Sevaraxon YAXYOYEVA,.....	107
NUTQIY VA KOGNITIV BUZILISHLARNING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI: UMUMIY TAHLIL	107
Dilorom ZAKIROVA, ...	109
HOLAT SEMANTIK KATEGORIYASINING IFODALANISHI.....	109
Marxobo ERKINOVA,.....	111
ASSOTSIATIV TILSHUNOSLIKNING O'RGANILISHI	111
Husan NORMATOV, ...	113
GIPERBOLANING NUTQDAGI FUNKSIYALARI	113